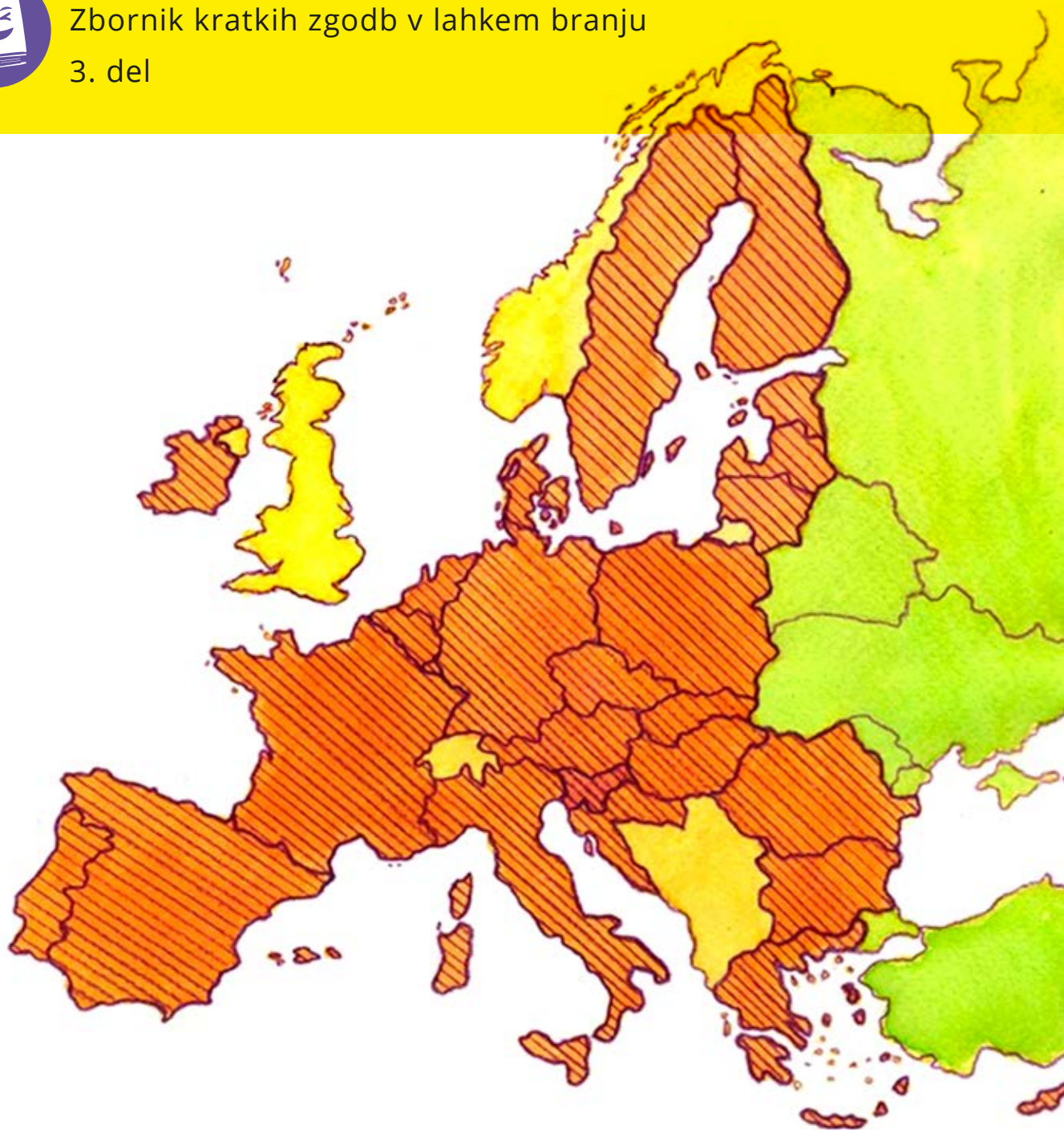

Jezik pride naproti

Zbornik kratkih zgodb v lahkem branju

3. del

Potovanja, pomoč
in domišljija

Jezik pride naproti, zbornik kratkih zgodb v lahkem branju 3. del: Potovanja, pomoč in domišljija

Uredili: Dragica Haramija in Tatjana Knapp

Tehnična pomoč: Drago Brumen, Estera Slatinšek in Eva Jeseničnik

Ilustracija na naslovnici iz zgodbe S prijatelji skupaj v tujini, Nadja Martinjak

Oblikovanje in prelom: Modriš Anton Hozjan s.p.

Izdal in založil: Podgorje pri Slovenj Gradcu, Zavod Risa: center za splošno, funkcionalno in kulturno opismenjevanje, 2021

Odgovorna oseba: Tatjana Knapp

Dostopno na: http://www.risa.si/Portals/4/Portali/risa.si/projekti%20in%20akcije/2021/jezik_pride_naproti/Jezik%20pride%20naproti_Potovanja,%20pomo%C4%8D%20in%20domi%C5%A1ljija_zvezek%203%20od%203.pdf

Zbornik je del projekta Jezik pride naproti, ki je bil izbran na Javnem razpisu Ministrstva za kulturo Republike Slovenije za (so)financiranje projektov, namenjenih predstavljanju, uveljavljanju in razvoju slovenskega jezika ter njegovi promociji v letih 2020 in 2021.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Univerzitetna knjižnica Maribor

821.163.6-32(082)(0.034.2)

JEZIK pride naproti [Elektronski vir] : zbornik kratkih zgodb v lahkem branju. Del 3, Potovanja, pomoč in domišljija / [uredili Dragica Haramija, Tatjana Knapp]. - E-knjiga. - Podgorje pri Slovenj Gradcu : Zavod Risa: center za splošno, funkcionalno in kulturno opismenjevanje, 2021

Način dostopa (URL): http://www.risa.si/Portals/4/Portali/risa.si/projekti%20in%20akcije/2021/jezik_pride_naproti/Jezik%20pride%20naproti_Potovanja,%20pomo%C4%8D%20in%20domi%C5%A1ljija_zvezek%203%20od%203.pdf
ISBN 978-961-95564-0-5 (PDF)
COBISS.SI-ID 83191811

Jezik pride naproti

Potovanja, pomoč in domišljija

Zbornik kratkih zgodb v lahkem branju
3. del

Kazalo

RADGONSKI GRAD	Napisala Tamara Kurbos	8
ZAKAJ GRE FERDO V SVET?	Napisala Monika Kubelj	9
HRIBI	Napisal Nejko Perko	12
TRIGLAV	Napisal Nejko Perko	14
TRIGLAV 2	Napisal Nejko Perko	15
LUBNIK	Napisal Jimmy Kelner	16
S PRIJATELJI SE ZMORE	Napisal Sašo Martinjak	20
S PRIJATELJI SKUPAJ V TUJINO	Napisal Sašo Martinjak	34
TELOVADBA DOMA	Napisala Tamara Kurbos	48
NASILJE NI DOVOLJENO	Napisala Damjana Mihelčič	51
LABRADOREC BEN	Napisal Tomaž Grilc	55
ZGODBA O PRIJATELJSTVU	Napisala Verica Zupanič	60
NEPOPOLNA PRIHODNOST	Napisal Matej Kopič	63
MARANGO	Napisala Sabina Breznik	70
POTREBA PO LAHKEM BRANJU JE RESNIČNA		
Napisala Tatjana Knapp		76
JEZIK PRIDE NAPROTI: ZBORNIK VSEH ZGODB V 3 ZVEZKIH		
Napisala Dragica Haramija		79

Pesnik Tone Pavček je rekel:

**Če ne bomo brali,
nas bo pobralo!**

Če nekoga pobere,
pomeni, da umre.

Mi seveda ne bomo tako hitro umrli,
če ne bomo brali.

Pesnik je hotel povedati,
da je branje zelo koristno za nas.

Branje je lahko zanimivo.

Branje je lahko napeto.

Če beremo,
nam ni dolgčas.

Predstavljamo vam zgodbe v lahkem branju.

Take zgodbe lahko berejo tudi tisti,
ki imajo z običajnimi besedili težave.

Naše zgodbe govorijo o prijateljih,
potovanjih, živalih,
vsakdanjih stvareh,
včasih tudi o žalosti,
veliko pa o ljubezni.

Iskrene čestitke vsem,
ki ste poslali svoje zgodbe.

Zdaj pa pojdimo hitro brat,
da nas ne bo pobralo 😊!

Aksinja Kermauner

O krajih in potovanjih

RADGONSKI GRAD

Napisala Tamara Kurbos

Radgonski grad stoji na visokem griču.
Iz gradu je lep razgled nad širšo okolico.
Ta pogled sega tudi v sosednjo državo – Avstrijo.
Grad je bil sezidan že v 12. stoletju.
Sezidal ga je plemič Radigoj,
po katerem je grad tudi dobil ime.
Skozi leta so se menjali številni lastniki gradu.
Grad je bil vmes večkrat obnovljen in na novo prezidan.
Dolga leta je bila v gradu tudi osnovna šola.
Sedaj je v gradu urejena poročna dvorana.
Na gradu poteka veliko porok,
saj ima lepo urejen tudi zunanji grajski park.

ZAKAJ GRE FERDO V SVET?

Napisala Monika Kubelj

Bil je lep sončen dan.
Bil je svež dan v mestu Ljubljana.
Mladi Ferdo je živel v mestu Ljubljana.
Ker je sijalo sonce, je postal Ferdo žejen.
A na vrtu ni imel nobenega sadja.
Zakaj Ferdo ni imel sadja?
Ker sadja ni poznal in ni vedel, kaj mu je všeč.

Ponoči Ferdo ni spal.
Razmišljal je o sadju.
Ferdo je hotel na vrtu posaditi sadje.
S tem sadjem se bo lahko odžejal.
Ugotovil je, da ne pozna veliko sadja.

Odločil se je,
da gre v svet poiskat odlično sadje.
S seboj je vzel konja in klobuk.

V bližini na njivi je srečal mlado Ano.
Ana mu je bila všeč.
Ana ima polno njivo jagod.
Ferdo želi poskusiti jagodo.
Ana hoče njegovega konja za darilo,
še le potem lahko Ferdo dobi jagodo.
Ferdo zamenja konja za jagodo.
Jagoda mu ni všeč,
preveč je sladka.
Ferdo potuje naprej.

Ferdo potuje zelo daleč.
Daleč v vroče kraje.
V kraje z vročim soncem.
Na glavi ima klobuk.
Ferdo konja nima več.
V vročih daljnih krajih najde banano.
Ampak za banano mora zamenjati klobuk.
Klobuk vzame ribič in mu pokaže banano.
Klobuk je darilo.

Ferdo ugrizne banano in razmišlja.
Banana mu ni všeč.
Z banano se ne bo odžejal.

Ferdo gre nazaj domov.
Žalosten je.
Ko pride v Ljubljano, sreča kmeta.
Kmet ima travnik, poln dreves.
Tem drevesom reče jablane.
Na drevesih rastejo jabolka.
Ferdo želi ugrizniti jabolko, a nima več darila.
Nima ne konja in ne klobuka.
Kmet mu podari jabolka.
Kmet ne potrebuje darila.
Ferdo je srečen.
Našel je odlično sadje.
Kmet je bil prijazen.
Jabolka bo posadil na vrtu in se bo odžejal.
Zdaj Ferdo ve, kakšno sadje mu je všeč.
Če gremo v svet, najdemo veliko zanimivega.

HRIBI

Napisal Nejko Perko

Sem Nejko Perko.
Doma sem v Tržiču.
Tržič je kraj pod Ljubeljem.
Ljubelj je mejni prehod z Avstrijo.
Okoli mojega doma so hribi in gore.
Ti hribi so Dobrča, ki je visoka 1634 metrov,
Kofce so visoke 1505 metrov
in Veliki vrh, od koder se vidi vse do Vrbskega jezera.
Veliki vrh pa je visok 2055 metrov.
Ko se pripeljemo na Ljubelj, vidimo nekdanje smučišče Zelenica.
Na planinah, ki jih obiščem, se pase živina.
Za živino poleti skrbijo pastirji.
Pod hribom Dobrča so planine.
Tam se pase govedo.
Vsako leto obiščem te planine.
Ko se vračam s planin domov, nabere rožice za domači čaj.
Vsako leto pa obiščem tudi planino Kofce.
Na Kofcah pojem štruklje.

Štruklji so hrana, pripravijo se iz testa in skute.
Testo razvaljamo z valjerjem.
Ko je testo razvaljano, se doda skuta,
nato se vse skupaj zavije.
Štruklji se kuhajo v vodi.
Ko so kuhani, se po štrukljih potresejo drobtinice.

Med planinsko hrano, ki jo jem, spada tudi kislo mleko.
V planinah sem vedno dobre volje.

TRIGLAV

Napisal Nejko Perko

Šel sem na Triglav,
to je najvišja gora v Sloveniji.
Visok je 2864 metrov.
Nahaja se v Julijskih Alpah.
S prijateljem in njegovo družino smo se odpeljali
z avtom do doline Krma.
V dolini Krme smo se ustavili.
Z veseljem smo si dali na hrbet nahrbtnike.
Odpravili smo se na pot.
Pot je bila kamnita.
Ustavili smo se na Kredarici, visoka je 2515 metrov.
Tam smo se malo poveselili.
Po večerji smo šli v sobe.
Po zajtrku smo se odpravili na vrh Triglava.
Šli smo po kamenju in oprijamali smo se za zajle.
Ko smo prišli na Mali Triglav, smo se odpočili.
Z Malega Triglava smo nadaljevali pot na vrh.
Bil sem ponosen in vesel, saj sem bil prvič na Triglavu.

TRIGLAV 2

Napisal Nejko Perko

Na Triglav sem šel s prijateljem.
Peljali smo se do doline Krma.
V dolini Krma smo pustili avto.
Na hrbet smo si dali nahrbtnike,
Kmalu smo prišli na Kredarico.
Bil sem na višini 2515 metrov.
Po večerji smo šli spat.
Naslednji dan po zajtrku pa smo šli na Triglav.
Pot je bila opremljena z jeklenicami.
Ko smo prišli na Mali Triglav, smo se odpočili in nadaljevali pot.
Z Malega Triglava smo šli na Triglav.
Triglav je visok 2864 metrov.
Je najvišja gora v Sloveniji.
Triglav je v Julijskih Alpah.
Ko sem bil na vrhu, sem bil planinsko krščen.
Planinski krsta pa zgleda tako,
da te nekdo udari z vrvjo po zadnji plati.

Hvala prijatelju in njegovi družini za lep izlet na Triglav.
Ostal mi je v srcu.

LUBNIK

Napisal Jimmy Kelner

Jaka je planinec.
Planinci hodijo v hribe in planine.

Jaka gleda zemljevid.
Odloči se, da gre na Lubnik.
Lubnik je hrib nad Škofjo Loko.

Jaka gre na Lubnik
iz Škofje Loke.
Pot na Lubnik traja dve uri.
Pot je označena z markacijami.
Markacije nas vodijo
po pravi poti.
Markacije so narisane na
skalah in drevesih.

Jaka se vzpenja proti škofjeloškemu gradu.
Ko pride mimo gradu,
se prikaže Lubnik.

Jaka se veseli hoje na Lubnik.
Ob poti so travniki.
Pomlad je.
Sonce sije.

NAGRAJENA ZGODBA

Jaka gleda cvetje
in vonja sveži zrak.
Gleda čebele, ki nabirajo med.

Jaka gre mimo kmetije.
Sreča gospodarja kmetije.
Gospodar kmetije Jaku
zaželi srečno pot.

Jaka kmalu stopi v bukov gozd.
V gozdu posluša petje ptic.
Pot se začne strmo vzpenjati.

Po eni uri hoje
pride Jaka do vasi.
Vas se imenuje Gabrovo.

V vasi Jaka sreča prijaznega psa.
Jaka poboža psa.
Nad vasjo si Jaka privošči malico in počitek.
Jaka je že na polovici poti.
Sreča veliko planincev.
Planinci se vračajo z vrha Lubnika.

Jaka zamišljeno občuduje naravo.
Naenkrat opazi,
da že dolgo ni videl nobene markacije.

Jaka ugotovi, da se je izgubil.
Jaka je na napačni poti.
Iz nahrbtnika vzame zemljevid.

Ko gleda zemljevid,
istočasno hodi.
Ko dvigne pogled, opazi srno.
Jaka se ustraši. Srna zbeži.

Jaka se spotakne. Z glavo pade na skalo.
V glavi čuti močno bolečino.
Jaka hoče vstati.
Jaku se zvrtil v glavi.
Ponovno pade.
Opazi kapljice.
Kri je.
Hoče vstati, a ne more.
Opazi, da ima zlomljeno nogo.
Iz nahrbtnika vzame telefon.
Poklicati hoče pomoč.
Ugotovi, da telefon ne dela.
Začne kričati: **Na pomoč!**
Jaka močno krvavi.

Nikogar ni v bližini,
zato ga nihče ne sliši.
Jaka izgubi zavest.

Gozdar hodi po gozdu in opazi nahrbtnik.
Gozdar gre pogledat
in opazi Jaka.
Gozdar takoj pokliče 112.
112 je številka za nujno pomoč.
Gozdar se trudi ustaviti krvavitev,
kar mu tudi uspe.
V slabi uri pridejo gorski reševalci.
Pokličejo helikopter,
zdravnik mu oskrbi rane.
Reševalci ga položijo na nosila.
Ko prileti helikopter, Jaka takoj odpelje v bolnico.
Jaka je imel veliko srečo,
gozdar mu je rešil življenje.

S PRIJATELJI SE ZMORE

Napisal Sašo Martinjak

UVOD

Sem Sašo Martinjak.

Star sem 35 in sem na invalidskem vozičku.

Živim v kraju Selnici ob Dravi.

Selnica ob Dravi je vas blizu Maribora.

Stanujem v hiši.

Z mano stanujejo še mama, ati, sestra in babica.

Brat se je s punco preselil v drugo hišo.

NAGRAJENA

ZGODBA

Doma imamo radi živali.

Imamo ribe, muco in psičko.

V dnevni sobi imamo velik akvarij z ribami.

Muci je ime Sirius in je črne barve.

Psički je ime Asta,

stara je 12 mesecev in se rada igra.

S sestro sva imela tudi dva dihurja.

Z njima sem se veliko igral, a sta žal umrla.

Od živali pa imam še vedno najraje konje.

Konj me pomirja in mi daje novo energijo.

Ko sem žalosten, se spomnim na konja.

Spomnim se, kako mi je bilo lepo, ko sem ga jahal.

Konja sem jahal na počitnicah na kmetiji in na izletu.

V prostem času sem zelo aktiven.

Rad poslušam glasbo in plešem z vozičkom.

S plesom na vozičku sem večkrat nastopal.

Nastopali smo tudi ob 20-letnici POLŽA.

Na nastop, kjer nas je gledal predsednik države,
sem bil zelo ponosen.

Voziček me ne ovira preveč.

Rad hodim na izlete in na dolge počitnice.

Prehodil sem skoraj celo Slovenijo,
videl vse pokrajine.

Slovenija ima 7 pokrajin,

in sicer Notranjsko, Dolenjsko, Štajerko,

Prekmurje, Koroško, Gorenjsko in Primorsko.

V Sloveniji sem bil tudi na Triglavu, to je na Gorenjskem.
Tako sem pravi Slovenec, pravi Štajerec.

Kako sem prišel na Triglav?

Nekaj utrinkov z mojih potovanj po Sloveniji
in tudi to, kako sem prišel na Triglav, bom opisal v zgodbi.
Na potovanjih me spremljajo sorodniki in prijatelji.
Rad se pogovarjam.
Že od otroštva rad pišem pesmi in zgodbe.
Rad opisujem dogodke iz svojega življenja.
V letu 2016 sem napisal knjigo **Sašo s prijatelji**.
V knjigi sem objavil občutke in spomine na svoje življenje.

S PRIJATELJI SE ZMORE

Velikokrat v življenju se spomnim na svoje prijatelje,
saj smo skupaj veliko doživeli.
Veliko prijateljev sem spoznal med taborniki.
V domačem kraju je že več let obstajala taborniška skupina.

Taborniška skupina se imenuje Kobanski rod.
Spomnim se smeha, petja in veselja.
Spomnim se spanja v taborniškem šotoru.
Za tabornike je znano, da imajo radi naravo in živali.
Tudi jaz imam rad naravo, še posebej pa imam rad živali.
Pri desetih letih sem se pridružil tabornikom.
Kljub mojemu vozičku smo hitro postali prijatelji.
Skupaj smo hodili na pohode.
Mnogo časa smo preživeli v naravi in se o naravi učili.
Posebno doživetje je druženje ob ognju,
kjer smo skupaj prepevali in se pogovarjali.
Imeli smo svojo taborniško zastavo.
Ustvarili smo si lepe spomine.

Spomladanski pohod na Kras

Spominjam se pohoda po Krasu.

Kras je širše območje,

ki se nahaja na Notranjskem in na Primorskem.

Beseda kras izvira iz starega izraza kamen.

Kras je pokrajina v Sloveniji,

za katero je značilna ravnina, kamen in apnenec.

Apnenec je posebna kamnina, ki prepušča vodo.

Ravnini na Krasu rečemo planota.

Planota ima številne luknje, vrtače in suhe doline.

Na planoti težko najdemo primerno zemljo za polja.

Navdušila me je narava, saj je bilo pod travo veliko kamenja.

Ni bilo zelenega gozda,

ampak je bilo veliko grmičevja in travnikov.

Ni bilo visokega hribovja, kot pri nas na Štajerskem.

Na Krasu nas je čakal prijatelj Leon.

Prespali smo na Leonovi kmetiji.

Na kmetiji je bilo veliko konjev.

S taborniki smo Leonu pomagali pri hranjenju in negi konjev.

Pokazal nam je, kako krtači konje in plete konjsko grivo v kito.

Na kmetiji sem veliko časa preživel s konji v hlevu.

Skupaj smo jih opremili za jahanje.

Konji so bili naučeni vleči kočijo.

Leona smo prosili za vožnjo s kočijo.

Leon je uresničil našo prošnjo in nas je vozil cel dan.

Na kočiji sem se počutil kot kralj.

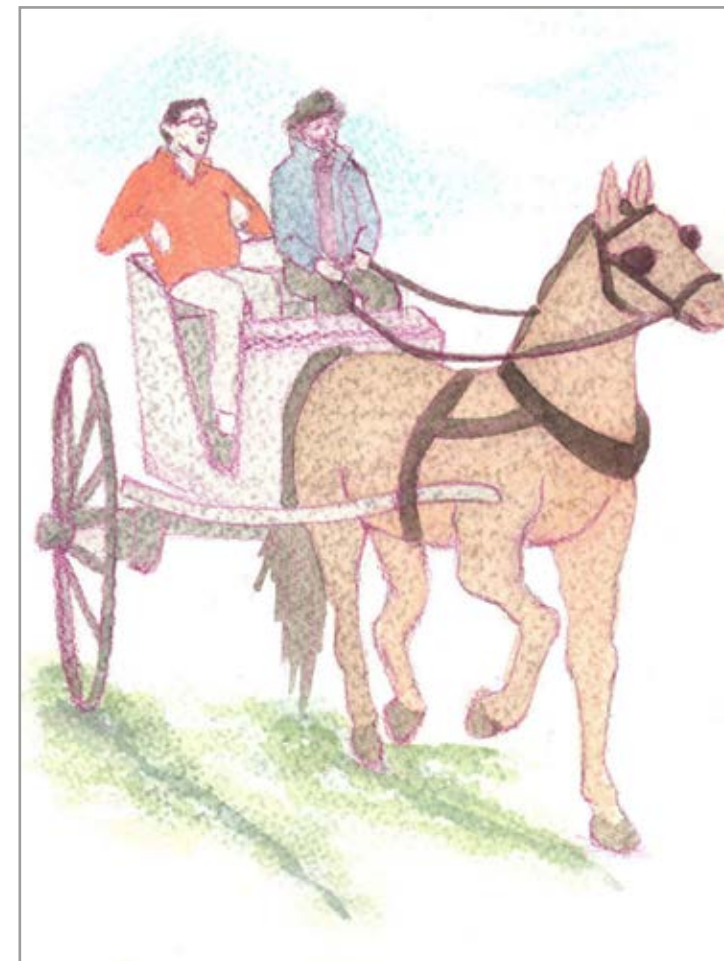
Vozili smo se hitro.

Veter mi je pihal v obraz.

Vonj konjev mi je zelo všeč.

Z vonjem konja sem si domišljjal in prestavljal,

da imam na svojih rokah mehko dlako konja.

Izlet v vas Štanjel

Na Krasu na Primorskem smo obiskali tudi vas Štanjel.

Vas Štanjel je ena najstarejših vasi na Krasu.

Posebnost vasi na Krasu so hiše, grajene iz kamna.

Iz kamna so bili na hišah zgrajeni tudi žlebovi za deževnico.

Najbolj me je zanimal grad Štanjel.

Tam smo si ogledali vrt, ki se imenuje Ferrarijev vrt.

Vrt je dobil ime po lastniku zdravniku Ferrariju.

Na vrtu priredijo veliko porok.

S taborniki smo se igrali poroko.

Določili smo ženina in nevesto.

Določili smo tudi župnika.

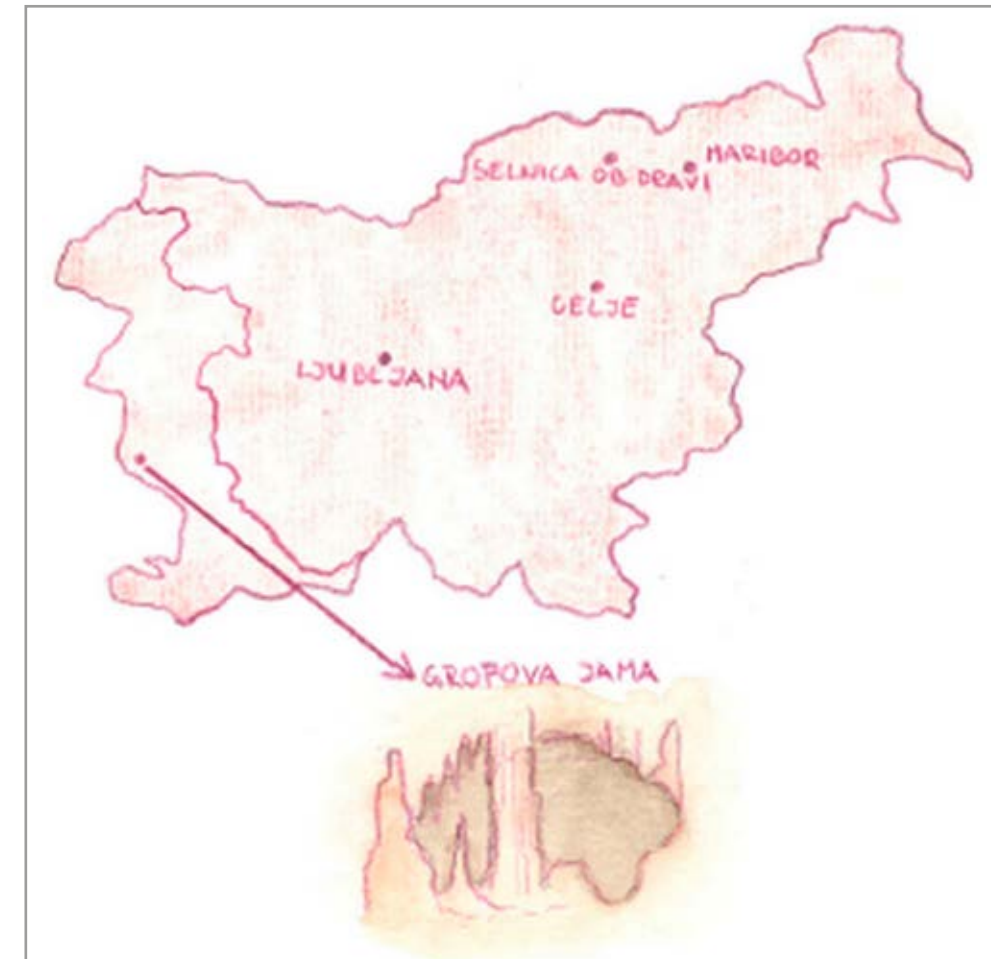
Imeli smo pravo poroko.

Bilo je veliko smeha, petja in plesa.

Izlet v Grofovo jamo

Za zadnji dan smo izbrali pohod v Grofovo jamo.

Grofova jama se nahaja na Krasu, na Notranjskem.

Vodič nas je spremljal do jame.

Vodič je oseba, ki organizira in vodi izlet.

Med potjo nam je pripovedoval zgodbe o pomenu Grofove jame.

Grofova jama je ena od kraških jam.

Vodič je povedal,

da je bilo v Grofovi jami vojaško zaklonišče v prvi svetovni vojni.

Pot do jame je bila strma in za moj voziček skoraj neprevozna.

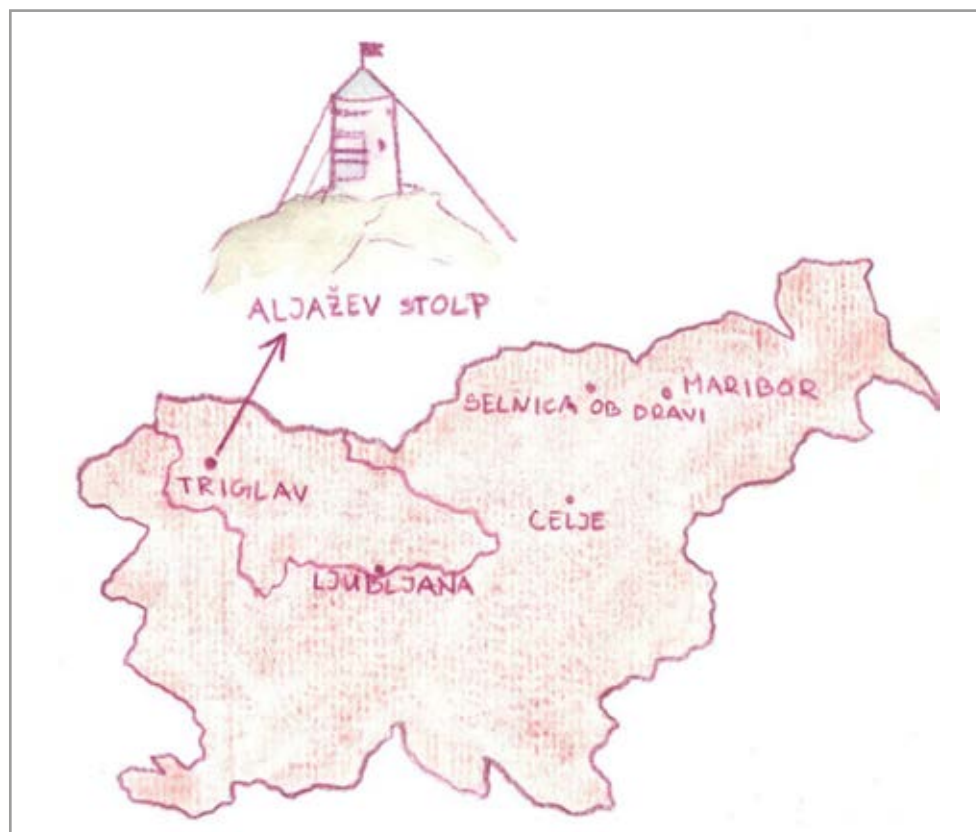
Taborniki so pred menoj odstranjevali s poti večje kamne.

Močnejši taborniki so me na vozičku vlekli

in tiščali po hribu navzgor.

Pot je bila zame zelo naporna.
Na vozičku me je ves čas premetavalo.
Ves čas me je bilo strah, da bom padel z vozička.
Takrat so mi ob strani stali prijatelji.
Z besedami so me spodbujali.
Skrbeli so za mojo varnost na vozičku,
tako da sta me dva držala in nisem mogel pasti z vozička.
Moj strah smo premagovali s petjem, smehom
in pripovedovanjem zgodb.
Na vrhu mi je vodič rekel:
**Sašo, ti si prvi in verjetno boš edini
z vozičkom v Grofovi jami.**
Malo ljudi ima prijatelje, ki so pripravljeni toliko pomagali.

Izlet na Triglav

Prijatelje najdeš povsod, tudi na Triglavu.
Triglav se nahaja na Gorenjskem.
Triglav je najvišja vrh v Sloveniji in je 2864 m visoka gora.

Oče Davor in mama Vanda sta mi
večkrat opisovala pot na Triglav.

Mama mi je opisala mogočne skale
in bleščeči Aljažev stolp,
ki stoji na vrhu Triglava.
Na poti do vrha
med skalami rastejo planike.

Planike so rože s cvetovi v obliki zvezdic
in so bele barve.
Cvetni lističi so rahlo kosmati.
Planike so zaščiteno cvetje.
Zaščiteno pomeni, da so posebne in redke
in se jih ne sme trgati.

Na Triglavu najdeš tudi rožo encijan.
Encijan je modre barve
in ima cvet v obliki zvončka.

Mama mi je povedala,
da se pod vrhom Triglava nahajata
kapelica in planinska kočica Kredarica.
Kapelica je majhen prostor za molitev.
Pred planinsko kočico Kredarica
so postavljene lesene klopi.

Tam si je mama zjutraj ogledala sončni vzhod.
Občudovala je barve sončnega vzhoda.
Njeno doživetje me je zelo navdušilo.
Tudi sam sem si želel ogledati Triglav.
Želel sem videti mogočno goro, skale in prijazne planince.
Želel sem popiti čaj na klopi pred kočico na Kredarici.
Z vozičkom bi Triglav sam težko dosegel.
Triglav in gore so mi bili nedosegljiv cilj.
Zato sem tudi rekel:

Jaz pa tega ne bom mogel nikoli videti od blizu.

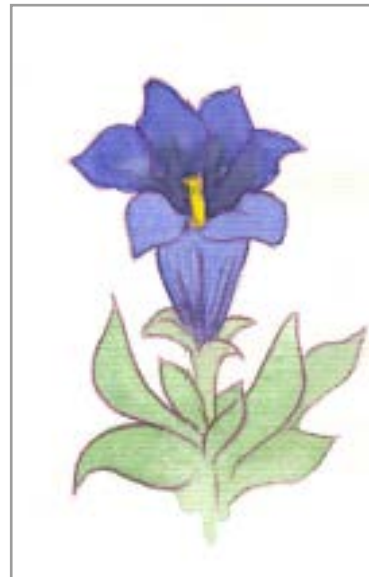
Nekega dne sta mi mama in ata rekla:

Sašo, jutri gremo na Triglav.

Najprej novice nisem verjel.

K nam domov je prišel prijatelj Zdravko
in potrdil novico.

Naslednje jutro smo se odpeljali na
letališče.

Tam nas je čakal helikopter, v katerega so me posedli.
Zraven smo pripravili tudi moj voziček.
Spremljali so me prijatelj Zdravko, mama in ata.

Mene ni bilo strah letenja,
mama pa je od strahu zapirala oči.
Helikopter je vzletel.

Ničesar več nisem slišal.
Bil sem poln pričakovanja in sreče.
Pot je hitro minila.
Ata mi je povedal, da se bližamo Triglavu.
Skozi okno helikopterja sem lahko videl druge gore in Triglav.

Helikopter je pristal ob koči na Kredarici.
Posedli so me na voziček in odpeljali v kapelico pod kočico.
V kapelici je bila tišina.
Pogovarjal si se lahko sam s sabo.
Pred kočico na Kredarici mi je od veselja srce razbijalo,
še vedno sem bil brez besed.

Samo opazoval sem mogočno goro pred sabo.
Po licih so mi tekle solze,
to so bile solze sreče.
Na vrhu gore se je svetil Aljažev stolp.
Na koči nisem mogel spiti niti čaja,
saj sem bil preveč navdušen.
Med letom domov je helikopter
še trikrat zaokrožil nad Triglavom.
Bil sem srečen.
Nisem videl rož, ne planik in ne encijana.
Videl sem veliko več.
Videl sem Triglav in srečo v očeh prijateljev.

Potoval sem tudi v druge države,
v Italijo, na Švedsko in v Belgijo.
A o mojih potovanjih v tujini bom pisal v naslednji zgodbi.

Za konec

Res sem na vozičku in težje govorim.
To pa me ne ovira in me ne ustavi, da ne bi živel.
Živim polno in kvalitetno življenje.
Veselim se vsakega dne.
Dan prinese svetlobo, kar pomeni prijateljstvo in dobro voljo.
Prinese mi moč, da najdem pogum in veselje.
Prinese mi čas, da poiščem v sebi dobro.
Noč prinese temo, kar pomeni,
da moramo pozabiti vse, kar je slabega.

**Vsak nosi svoj križ,
veselje, žalost, pogum.
Ljubim življenje.**

Priredba v lahko branje: Nataša Hiter Ravnjak, Nadja Martinjak

Ilustrator: Nadja Martinjak

Urednik: strokovna delavka koordinacijske skupine za pripravo gradiv v lahko berljivi tehniki v VDC POLŽ Maribor Sabina Petek

Testni bralci uporabniki VDC POLŽ Maribor enota Ruše: Luka Šulc, Gregor Zalar, Blaž Lešnik, Andreja Žaucer

S PRIJATELJI SKUPAJ V TUJINO

Napisal Sašo Martinjak

UVOD

Sem Sašo Martinjak.

Star sem 36 let in sem na invalidskem vozičku.

V prejšnjih zgodbah z naslovom **S prijatelji se zmore**, sem vam zapisal nekaj o svojem življenju.

Predstavil sem vam štiri zgodbe z naslovom

Spomladanski pohod na Kras,

Izlet v vas Štanjel,

Izlet v Grofovo jamo

in Izlet na Triglav.

Pripovedoval sem vam o izletih po Sloveniji.

Slovenija je moja država.

Za državo Slovenija se uporablja kratica SLO.

Glavno mesto Slovenije je Ljubljana.

NAGRAJENA
ZGODBA

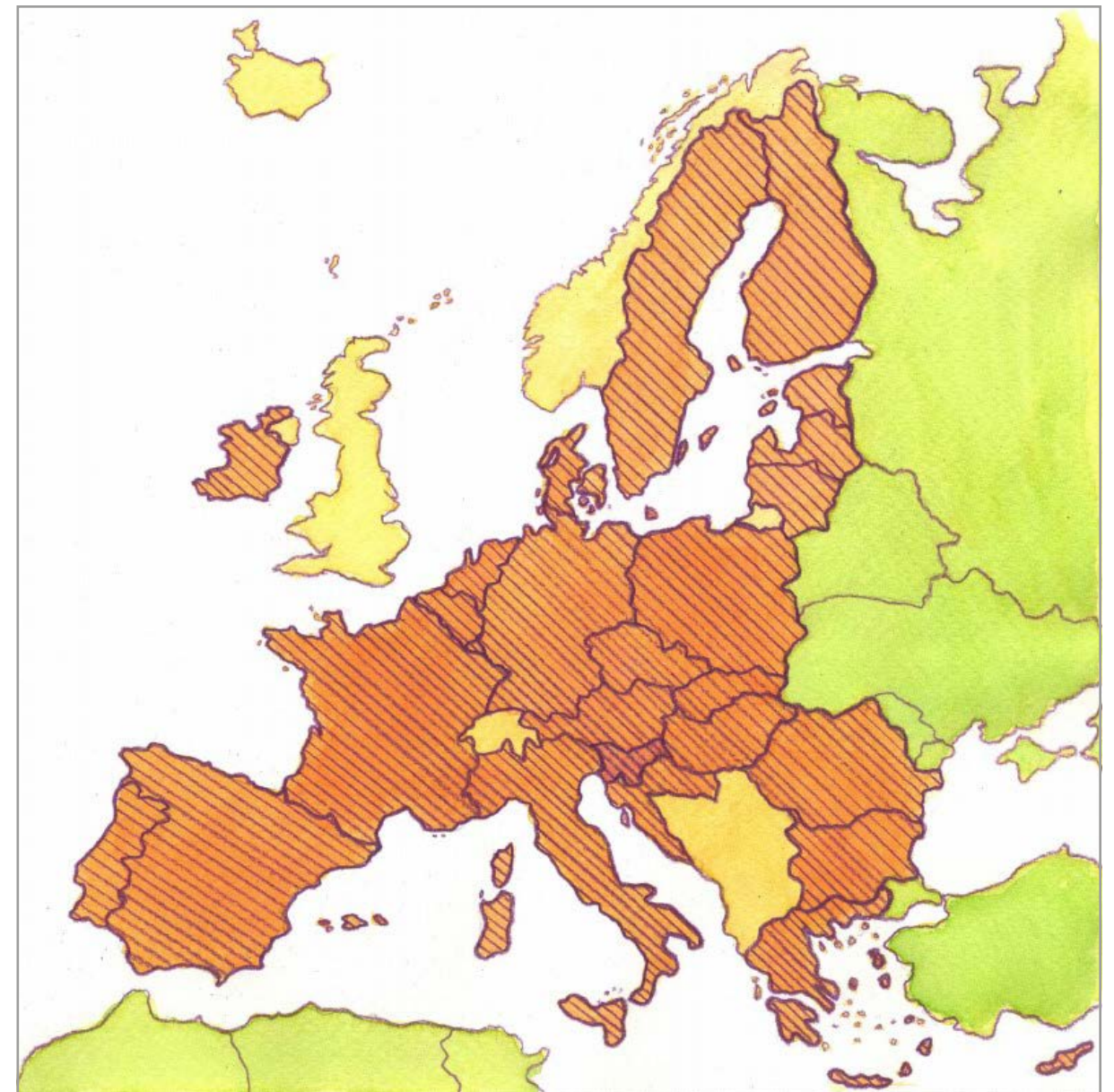
Potoval sem tudi v tujino.

Tujina pomeni druge države,

ki so okoli Slovenije in v Evropski uniji.

Za izraz Evropska unija se uporablja kratica EU.

Ozemlje EU je označeno z .

Evropska unija je skupina 27 držav v Evropi.

Te države so se združile,

da bi njihovi prebivalci živeli bolje in varneje.

Države EU so se dogovorile, da bodo sodelovale in si pomagale.

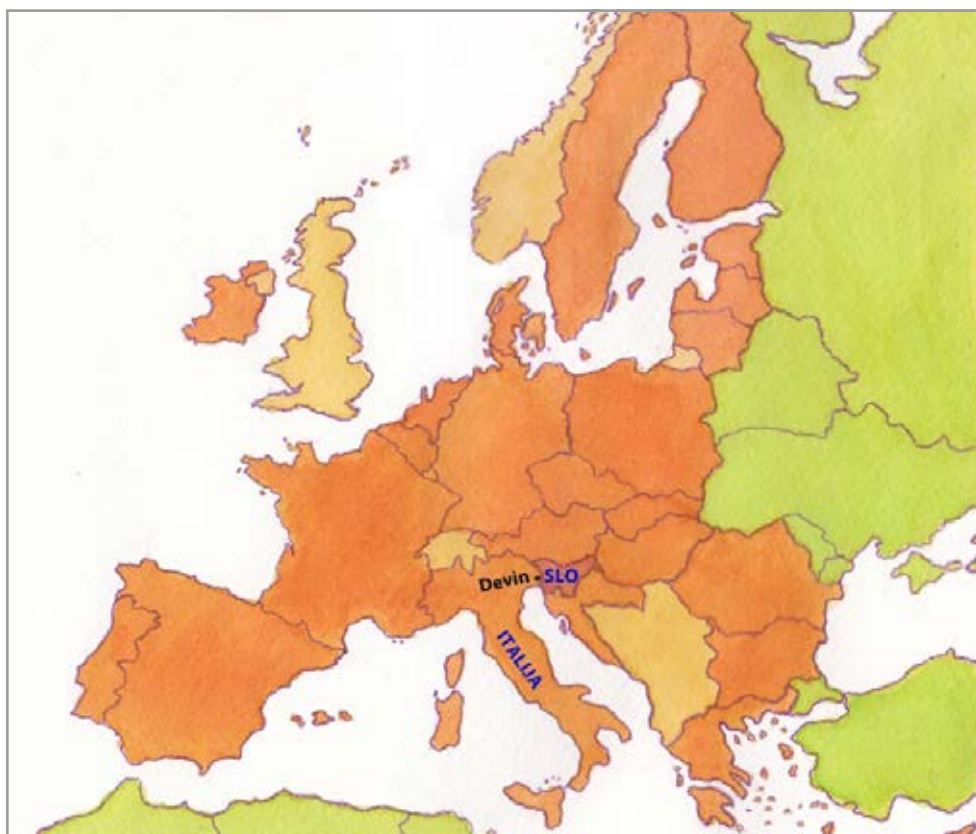
Tri ustanove so zelo pomembne za Evropsko unijo, in sicer Komisija, Parlament in Svet Evropske unije. Evropska komisija pripravlja zakone.

Evropski parlament in Svet Evropske unije pregledata in odločata o zakonih, ki veljajo na ozemlju EU.

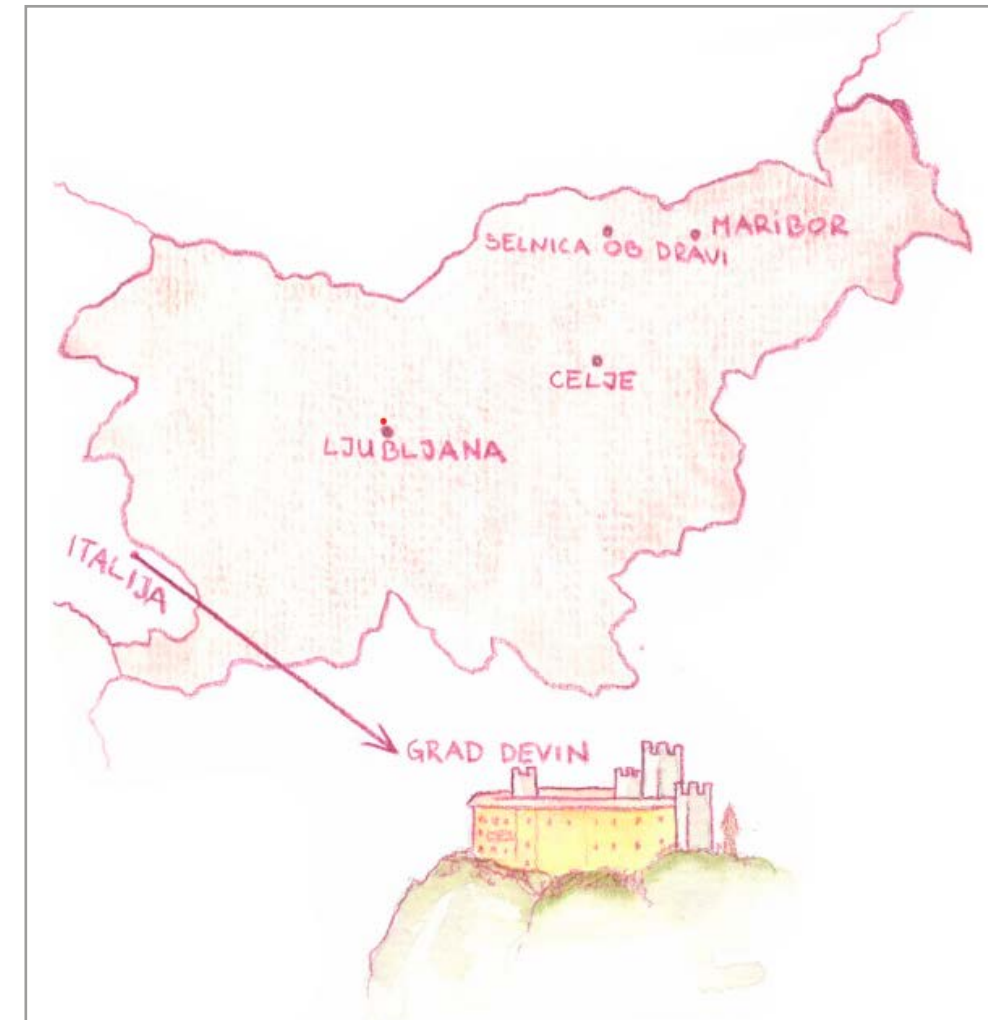
V Evropski uniji sem obiskal tri države, Italijo, Belgijo in Švedsko. Tudi država Slovenija (kratica SLO) je članica Evropske unije. V nadaljevanju vam bom predstavil tri zgodbe o potovanju v tujino.

ITALIJA, IZLET NA GRAD DEVIN

Italija je sosednja država Slovenije. Grad Devin se nahaja v Italiji.

Leta 2009 sem bil s prijatelji na izletu na Krasu. S Krasa smo šli v Italijo na grad Devin. Grad Devin se nahaja na strmi kraški vzpetini. Vzpetina je del Zemljinega površja, ki je višji od okolice.

V gradu Devin še vedno stanujejo ljudje. Zaradi stopnic si nisem mogel ogledati celotnega gradu. Kljub temu sem bil vesel, da sem si lahko ogledal grajski vrt. Grajski vrt se reče vrtu pri gradu. Na grajskem vrtu so že zacvetele prve rože. Gredice z rožami so bile označene s kamni. Med vrtnicami so bile postavljene kamnite klopi. V vrtu sem se počutil kot graščak.

Predstavljal sem si življenje na gradu,
kako se z graščaki sprehajam po velikih sobah gradu.
Sobe so bile opremljene s pohištvom,
ki je bilo leseno, izrezljano in mogočno.
Pohištvo je bilo staro, a lepo.

V jedilnici je bila velika miza.
Na mizi je bil podstavljen svečnik, ki je bil zlato rumene barve.
Ob mizi so bili postavljeni stoli z rdečimi blazinami.
V spalnici je bila visoka postelja.
Postelja je bila prekrita s pregrinjalom, ki je bilo zlate barve.

Zelo rad imam gradove.
V gradu vidim lepoto in umirjenost.
Gradovi so mogočni in veliki.
Čas se za mene na gradu ustavi.
Vsak grad ima svojo zgodovino in veliko zgodb.

Grad Devin me spominja na grad Viltuš,
ki se nahaja v Selnici ob Dravi.
Zaželel sem si, da bi bil tudi grad Viltuš lepo urejen.
V Selnici ob Dravi živim z družino.
Selnica ob Dravi je blizu Ruš,
v Rušah pa je VDC, ki ga obiskujem.

BELGIJA – BRUSELJ, PARLAMENT EVROPSKE UNIJE

S prijatelji iz Društva za cerebralno paralizo Sonček iz Maribora
smo odšli oktobra 2016 v Belgijo.

V Belgiji smo si ogledali Evropski parlament.

V Evropskem parlamentu so poslanci.

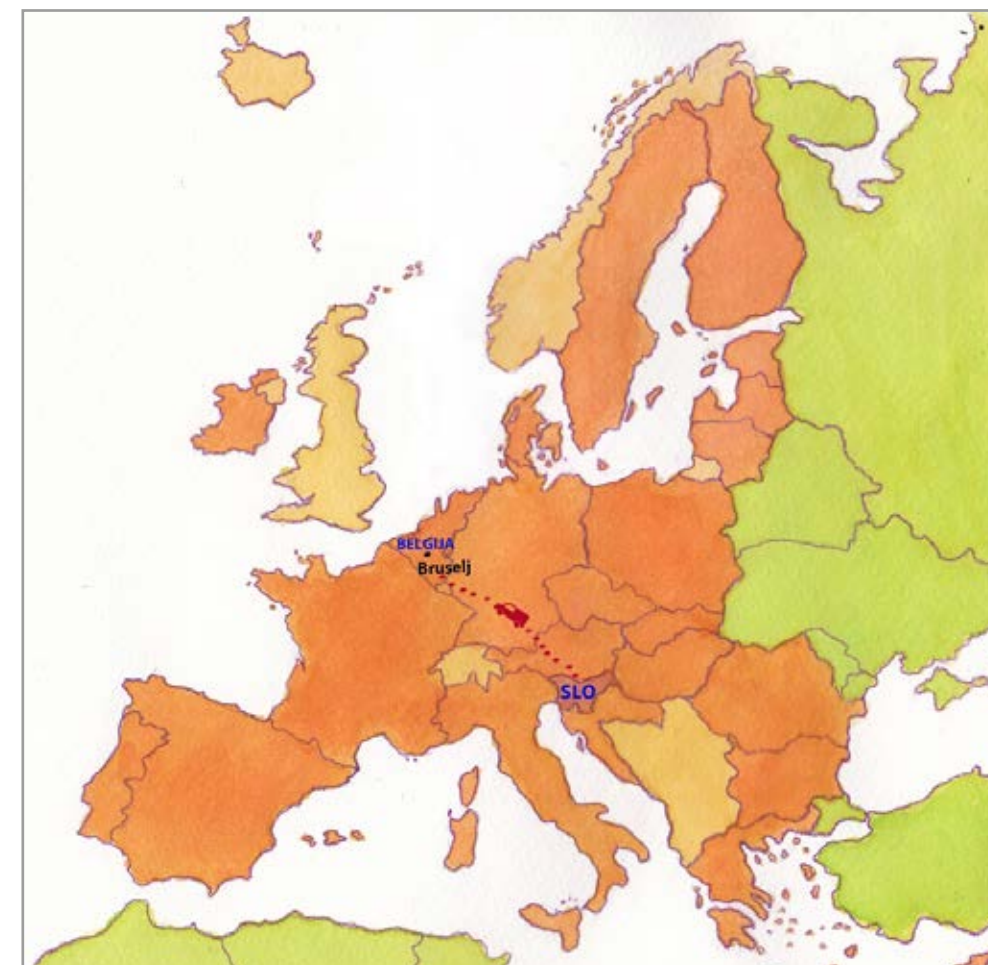
Poslanci so ljudje, ki so predstavniki različnih političnih strank.

Poslance izvolimo vsi prebivalci Evrope.

Izvolimo jih zato, da branijo naše pravice.

Evropski parlament je v Bruslju.

Bruselj je glavno mesto Belgije.

Na izlet smo se iz Slovenije proti Belgiji odpeljali z avtobusom.
Vozili smo se celo noč.

Dopoldan smo se pripeljali v Bruselj.
Odšli smo do Evropskega parlamenta,
kjer so nas čakali ljudje.
Po pregledu osebnih dokumentov,
so nas pospremili v sejno sobo,
kjer nas je čakala evropska poslanka.
Pogovarjali smo se o različnih temah.

Pogovarjali smo se o invalidih,
o gibanju za invalide brez ovir in o sprejemanju drugačnosti.
Mene je najbolj zanimala vizija obnove slovenskih gradov,
še posebej obnova gradu Viltuš.

Grad Viltuš je trenutno zapuščen.
Nekoč je bil zelo lep.
Okrog gradu je park, ki ga urejajo.
Po parku se s prijatelji rad sprehajam
in poslušam stare zgodbe.

Po pogovoru z evropsko poslanko smo odšli
v parlamentarno dvorano,
kjer sedijo poslanci in odločajo o zakonih Evropske unije.
Vsi smo dobili slušalke za spremljanje prevajalca.
Prevajalec je oseba, ki prevaja besedila
iz enega jezika v drug jezik.
Začutili smo parlamentarni duh in pozitivno energijo.
Na koncu je sledilo skupno fotografiranje pred parlamentom,
kjer je izobešenih 27 zastav držav Evropske unije.
Proti večeru smo si ogledali center Bruslja.

Občudovali smo razsvetljene
in porisane stavbe.
Ob znamenitem kipu dečka, ki lula,
smo poslušali zgodbe, kako je kip nastal.

Na ulicah mesta Bruselj prodajajo vaflje,
krompirček in čokolado,
kar je značilno za Belgijo.
Čokolado sem kupil tudi za domače,
za svoje prijatelje na POLŽU in za sorodnike.

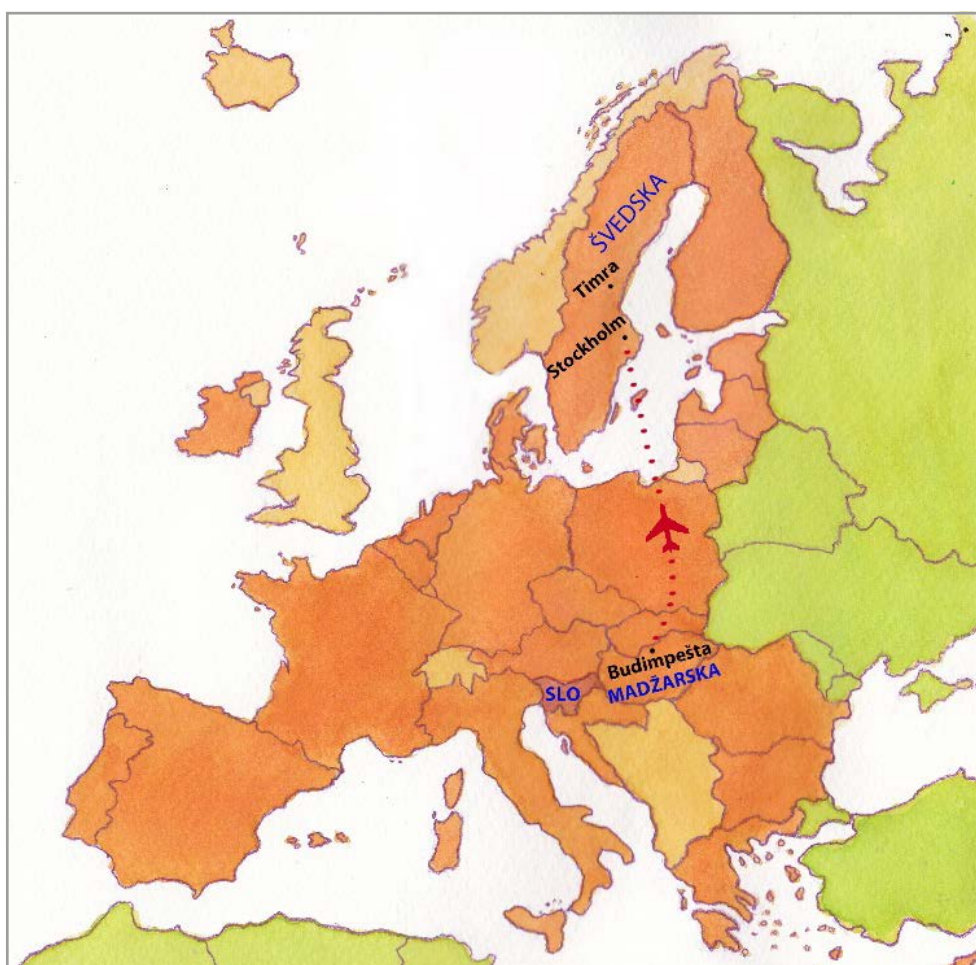
Naslednji dan smo si še enkrat ogledali mesto.
Bolj všeč mi je bil nočni ogled mesta,
saj so luči naredile poseben čar.
Na ulicah je bilo nekaj uličnih glasbenikov.
S turističnim vodičem smo si ogledali mestno hišo
in mestni trg ter cerkev svetega Nikolaja.

Kljub dolgi vožnji mi je bilo zelo lepo,
saj sem veliko videl in doživel.
Nepozabno doživetje je bilo videti parlament,
kjer se odločajo o pomembnih stvareh.

ŠVEDSKA – TOVARNA INVALIDSKIH VOZIČKOV

Septembra 2018 se mi je izpolnila želja,
saj sem z družino odpotoval na Švedsko.
Moja želja je bila,
da si ogledam tovarno invalidskih vozičkov v mestu Timra.

Potovali smo z letalom.

Z avtom smo se odpeljali v sosednjo državo Madžarsko, v mesto Budimpešta, kjer smo odšli na letališče.

Na letališču je bilo veliko ljudi.

Brat nam je uredil vse potrebno, da smo prišli do letalskih kart in predali smo osebno prtljago.

Do letala sem se peljal skupaj z bratom s posebnim avtomobilom.

Avtomobil je imel dvigalo, ki me je dvignilo do vhoda v letalo.

Bilo je posebno doživetje.

Malo me je bilo strah, ker je bilo visoko, saj je bilo letalo veliko.

Nato so me pospremili v prostor s sedeži.

Sedel sem zraven mame ob zadnjih vratih letala.

Občutek vznemirjenosti v meni je rasel,

saj sem komaj čakal, da letalo vzleti.

Čutil sem vzhičenje, navdušenje, ponos in še vedno strah.

Potem sem se prepustil lepoti in sem užival.

Skozi okno sem opazoval oblake in sonce.

Daleč pod nami se je videlo neskončno modro morje.

Ob poletu nad Švedsko sem videl številna jezera in gozdove.

Kar naenkrat smo bili nad velikim mestom in letalo je pristalo.

Pristali smo v glavnem mestu Švedske, ki se imenuje Stockholm.

Najeli smo avto in v avto zložili prtljago.

Odpeljali smo se po dogovorjeni poti.

Razdalje med mesti so bile zelo velike.

Do mojega cilja, do tovarne invalidskih vozičkov, smo z avtom potrebovali dva dni.

Vmes smo se ustavili v dveh večjih mestih.

Navdušen sem bil nad prebivalci,

saj se veliko vozijo s kolesi in so zelo prijazni.

V mestih je veliko ulic samo za pešce in za kolesarje.

Veliko mestnih ulic je tlakovanih, ulice so prilagojene invalidom.

V mestu Timrå smo prispeli do tovarne invalidskih vozičkov.

Ob vhodu v tovarno imajo razstavljene

vse tipe invalidskih vozičkov,

ki so jih do sedaj proizvedli.

Prvi izdelani vozički so bili z velikimi kolesi, imeli so lesene sedeže.

Na njih je bilo res težko sedeti in se z njimi prevažati.

Do delavnice, kjer izdelujejo vozičke, sem se odpeljal z dvigalom.

Pokazali so mi, kako sestavljajo ravno takšen voziček,
kot ga imam jaz.

Vsak voziček je prilagojen uporabniku.

Potem sem videl, kako testirajo voziček.

Voziček mora opraviti test,

da ga lahko dajo v uporabo uporabniku.

Na koncu sem si ogledal še delavnico,

kjer predelujejo avtomobile za potrebe invalidov.

Bil sem ponosen,

da sem si lahko ogledal tovarno invalidskih vozičkov.

Današnji invalidski vozički nam omogočajo

lažje in boljše življenje.

Na poti nazaj do glavnega mesta Stockholm

smo se ustavljali v ribiških vaseh.

Zanimive so bile njihove rdeče hiše z belimi okni.

Pokrajina Švedske me je spominjala na Slovenijo.

Švedska ima veliko iglastih gozdov in veliko jezer.

Jezer je toliko, da jih nisem mogel prešteti.

Z avtom smo nadaljevali pot,

ustavili smo se v Stockholmu.

Glavno mesto Stockholm je na 14 otokih,

ki jih povezuje 57 mostov in mostičkov.

Mi smo prehodili 4 otoke in si ogledali znamenitosti.

Na mostovih in na ulicah je bilo posajenega polno cvetja.

Zadnji dan smo si ogledali kraljevo palačo,

muzej glasbene skupine ABBA in zgodovinske stavbe.

Za zadnji zajtrk na Švedskem sem ponovno jedel

švedske mesne kroglice z brusnično marmelado.

Okus te jedi mi je bil zelo všeč,

tako da smo jih tudi doma večkrat naredili.

Za konec

Res sem na vozičku in težje govorim.

To pa me ne ovira in me ne ustavi, da ne bi živel.

Živim polno in kvalitetno življenje.

Veselim se vsakega dne.

Potovanja so moj življenjski navdih.

Vsi radi vidimo, čutimo, doživimo kaj novega.

Potujemo lahko v mislih,
s prstom po zemljevidu,
potujemo lahko v potopisnih knjigah in zgodbah,
lahko pa se tudi odpravimo na pot.
Na potovanjih spoznamo sebe in spoznamo nove prijatelje.
V življenju se moramo prepustiti potovanju.

**Vsak nosi svoj križ,
veselje, žalost, pogum.
Ljubim življenje.**

Priredba v lahko branje: Nataša Hiter Ravnjak

Ilustrator: Nadja Martinjak

Urednik: strokovna delavka koordinacijske skupine za pripravo gradiv v lahko berljivi
tehniki v VDC POLŽ Maribor Sabina Petek

Testni bralci uporabniki VDC POLŽ Maribor enota Ruše: Luka Šulc, Monika Pliberšek,
Mojca Stiper, Monika Petelin, Jure Verdnik

Pomoč

TELOVADBA DOMA

Napisala Tamara Kurbos

NAGRAJENA
ZGODBA

Zaradi koronavirusa in zaprtja vseh telovadnic so odpadle vse športne vadbe. Pripravila sem telovadbo, ki jo lahko izvajamo v prostorih našega doma.

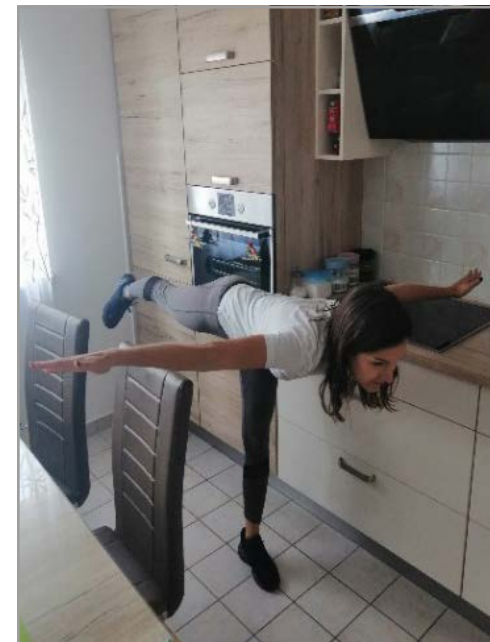
VAJA: OKNO

Najprej je na vrsti okno.
Izberi si katerokoli okno.
Pred oknom teci na mestu.
Počasi šteje do 10 naprej in nazaj.

VAJA: VRATA

Postavi se pred katerakoli vrata.
Zraven vrat naredi 20 počepov.

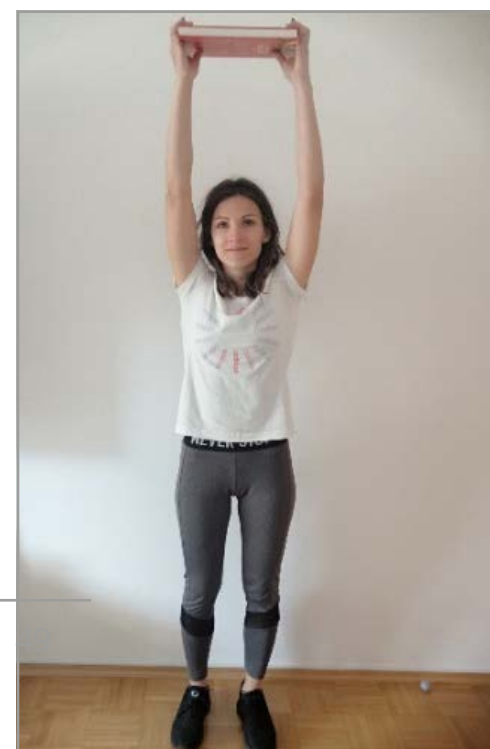
VAJA: JEDILNA MIZA

Zraven jedilne mize naredi
,lastovko' na eni nogi.
Zraven šteje do 10.
Vajo ponovi še z drugo nogo.

VAJA: TELEVIZIJA

Naredi izpadni korak naprej
proti televiziji.
Z vsako nogo 10 krat.

VAJA: KNJIGA

Vzemi eno knjigo ali revijo.
Dvigni jo nad glavo
z iztegnjenimi rokami.
Vajo ponovi 10 krat.

VAJA: SPALNICA

V spalnici se usedi na tla ob postelji.
Iztegni noge in se poskušaj dotakniti prstov.
Zraven šteje do 10.

VAJA: OGLEDALO

Poglej se v ogledalo in se nasmehni.
Povej si kaj lepega, na primer:
kaj je lepega na tebi,
v čem si dober,
na kaj si ponosen.

Avtorica fotografij je Tamara Kurbos.

NASILJE NI DOVOLJENO

Napisala Damjana Mihelčič

Katja in Jože sta punca in fant.
Katja in Jože živita skupaj.
Jože se do Katje včasih grdo obnaša.
Jože je Katjo že udaril,
bil je nasilen.
Jože je Katji rekel, da jo bo ubil,
to pomeni, da ji je grozil.
Katja se Jožeta boji.
Katja je žrtev nasilja.
Katja je šla po pomoč na center za socialno delo.

Na centru za socialno delo delajo socialni delavci.
Socialni delavci pomagajo ljudem, ki imajo težave.
Katja je socialni delavki povedala, da se Jožeta boji.
Socialna delavka je Katji povedala,
da lahko odide v varno hišo ali v materinski dom.
Varna hiša in materinski dom sta hiši,
kjer so žrtve nasilja varne.
V varni hiši ali materinskem domu žrtvam nasilja pomagajo.

Katja noče oditi od doma.
Katja ima Jožeta rada in si želi, da ne bi bil več nasilen.
Socialna delavka in Katja se pogovorita o tem,
kaj lahko Katja naredi, kadar bo Jože spet nasilen.
Socialna delavka in Katja naredita načrt varnosti.
Načrt varnosti napišeta na list.
V načrt varnosti napišeta pomembne številke,
ki jih Katja lahko pokliče, če bo Jože spet nasilen.
V načrt varnosti napišeta imena ljudi, ki jih Katja lahko pokliče.
V načrt varnosti napišeta naslove ljudi,
ki bi Katjo lahko vzeli k sebi domov.
Katja si v telefon shrani številko policije,
pripravila bo nahrbtnik.
Katja bo v nahrbtnik dala nekaj oblačil, ki jih nujno potrebuje.
V nahrbtnik bo dala ključe od doma in ključe od avtomobila.
Katja bo v nahrbtnik dala svoje dokumente.
Socialna delavka Katji pove,
da lahko za pomoč pokliče tudi policijo.
Socialna delavka Katji pove, da lahko policijo pokliče tudi ponoči.
Policija pomaga tudi ponoči.
Policija lahko ponoči pokliče dežurno socialno delavko.
Dežurna socialna delavka pomaga takrat,
ko je center za socialno delo zaprt.
Dežurna socialna delavka lahko Katji pomaga,
da odide v krizni center za žrtve nasilja.
Krizni center za žrtve nasilja je hiša,
ki žrtve nasilja sprejme tudi ponoči.
Žrtvam nasilja ni treba čakati, da lahko pridejo v krizni center.

Dežurna socialna delavka uredi krizno namestitev.
Krizno namestitev se uredi,
kadar mora žrtev nasilja takoj oditi od doma,
ker žrtev nasilja doma ni varna.
Žrtev nasilja doma ni varna,
kadar je doma do nje kdo nasilen ali ji grozi
in jo je doma strah.
Krizno namestitev se uredi,
kadar žrtev nasilja ne more oditi nikamor drugam.
Katja lahko pomoč poišče
tudi na Društvu za nenasilno komunikacijo.
Društvo za nenasilno komunikacijo pomaga žrtvam nasilja.
Žrtve nasilja se v Društvu za nenasilno komunikacijo naučijo,
kaj je nasilje.
Žrtve nasilja se naučijo, da nasilje ni dovoljeno.
Katja se bo v Društvu za nenasilno komunikacijo naučila,
da ni prav, da je Jože do nje nasilen.

Društvo za nenasilno komunikacijo
pomaga tudi povzročiteljem nasilja.
Povzročiteji nasilja se naučijo, da nasilje ni dovoljeno.
Povzročitelji nasilja se v Društvu za nenasilno komunikacijo
učijo drugačnega obnašanja.
Društvo za nenasilno komunikacijo ljudi uči, da nasilje ni v redu.

DRUŠTVO ZA
NENASILNO
KOMUNIKACIJO
association
for nonviolent
communication

Društvo za nenasilno komunikacijo je v Ljubljani in v Kopru.
Telefonska številka Društva za nenasilno komunikacijo
v Ljubljani je: **(01) 43 44 822** in **031 770 120**.
Telefonska številka Društva za nenasilno komunikacijo
v Kopru je: **(05) 63 93 170** in **031 546 098**.

LABRADOREC BEN

Napisal Tomaž Grilc

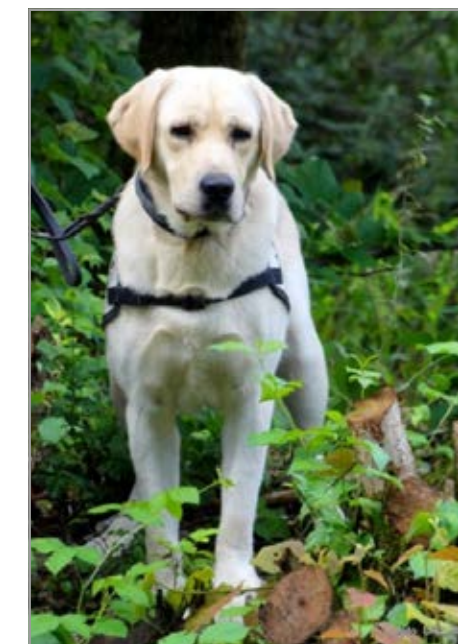
NAGRAJENA

ZGODBA

Pozdravljeni. Moje ime je Ben.
Sem pes pasme labradorec.
Ampak ne čisto navaden pes.
Sem pes pomočnik.
To pomeni, da sem odlično izšolan pes
in s svojim znanjem poskušam
kar najbolj pomagati osebam,
ki so gibalno ovirane.

Da dobro opravim svoje delo,
moram ustrezati določenim zdravstvenim pogojem.
Ne smem imeti zdravstvenih problemov,
ne smem imeti težav s sklepi
in biti moram
brez vseh očesnih bolezni.
Biti moram poslušen
in odlično vzgojen.
Poznati moram tudi hišna pravila,
biti čist, prijazen do drugih psov
in ostalih živali
in se lepo obnašati doma in zunaj.

Moja naloga je spremljati
invalidno osebo ob vozičku,
pomagati pri odpiranju
in zapiranju vrat in predalov,
pobirati, prinašati in prenašati
različne uporabne predmete,
pomagati pri oblačenju
in slačenju oblačil,
pritiskati stikala za luči, zvonec, dvigala
in še druge naloge.

Lahko me dobite,
če na upravno enoto oddate vlogo,
ki jo potem pošljejo na URI Soča.
Nato izberejo pravega vaditelja,
ki me bo vsega naučil.

Mene je šolal David Pogačnik
iz Canispointa.

David me je izbral še mladega.
Za svoje delo moramo biti dovolj veliki, mirni
ter brez bolezni in težav.
Najbolj iskani in dobri smo labradorci.

Moje šolanje poteka
od enega leta do leta in pol.
David, ki me je šolal,
je dolžan sodelovati z uporabnikom
še šest let.

Svoje delo opravljam,
dokler fizično in psihično zmorem,
potem pa me čaka upokojitev.

Fotografije: Canispoint, www.canispoint.com

Domišljajske zgodbe

ZGODBA O PRIJATELJSTVU

Napisala Verica Zupanič

Nekoč, v davnih časih je živelo revno dekle.
Ime ji je bilo Aljana.
Deklica ni imela bratov ne sester.
Mati in oče je nista imela rada.
Sovražila sta jo in jo zaničevala.
Aljana pa je bila pošteno in lepo dekle.
Tudi drugi ljudje je niso marali.
Najraje so se je izogibali.
Nikogar ni imela, ki bi mu lahko zaupala.
Bila je sama in zapuščena.
Prijateljev ni imela niti med živalmi.
Vse živali so jo zaničevale in se ji posmehovale.
Lev ji je rekel,
da je noče več videt.
Tudi druge živali so se zgražale nad njo.
Zmajevala so z glavami,
kadar so jo srečale.
Ponujala jim je jagode,
ki jih je nabrala.
Živali so se obrnile proč
in odšle so po svojih opravkih.
Aljana je bila obupana in žalostna.
Ni vedela, kaj naj naredi.
Bila je čisto nemočna.

NAGRAJENA
ZGODBA

Nekega dne je obupana sedela v travi
in spletala venček iz marjetic.
Nenadoma je k njej prišel medo Jakob.
Bil je star, bolan in nemočen.
Tudi njega ni imel nihče rad.
Prosil jo je, če bi mu odstopila malo jagod.
Bil je tako izmučen,
da je komaj hodil.
Ničesar ni odgovorila,
molče je segla v košarico
in mu dala jagode.
Jakob je mirno jedel.

Ko se je najedel,
se je zahvalil Aljani za dobre in slastne jagode.
S počasnimi koraki je odšel do svoje hišice,
ki jo je imel v gozdu.
Jakob in Aljana sta se od tistega dne družila vsak dan.
Vsakič sta si za druženje izbrala drug kotiček v gozdu.
Tako sta postala dobra prijatelja.
Nihče ni nikoli izvedel za njuno prijateljstvo.
To je bila skrivnost,
ki se je ne izdaja.
Bilo jima je res lepo in mirno sta živela.
Prijazna sta bila drug do drugega.
Tudi pomagala sta si rada.
Naneslo pa je,
da je medo Jakob nekega dne zelo zbolel.

Bilo je tako hudo,
da ni mogel več hoditi.
Aljana je bila v skrbah za svojega prijatelja.
Šla je pogledat v njegovo hišico.

Zagledala ga je,
kako sedi ves skrušen in nemočen na svoji postelji.
Jakob je prosil Aljano za pomoč.
Odšla je po lesen voziček in Jakoba previdno posedla vanj.
Peljala ga je globoko v gozd.
Skupaj sta uredila lepo gredico s pisanimi rožami.
Ko se je Jakob poslovil,
mu je Aljana uredila lep rožni vrt.
Nasadila je grmiček z jagodami.
Vsako leto je v spomin na Jakoba
hodila na tisti kraj nabirat jagode.

Vsak ima svojega najboljšega prijatelja ali prijateljico.
Na to prijateljstvo pazimo in ga čuvamo!

NEPOPOLNA PRIHODNOST

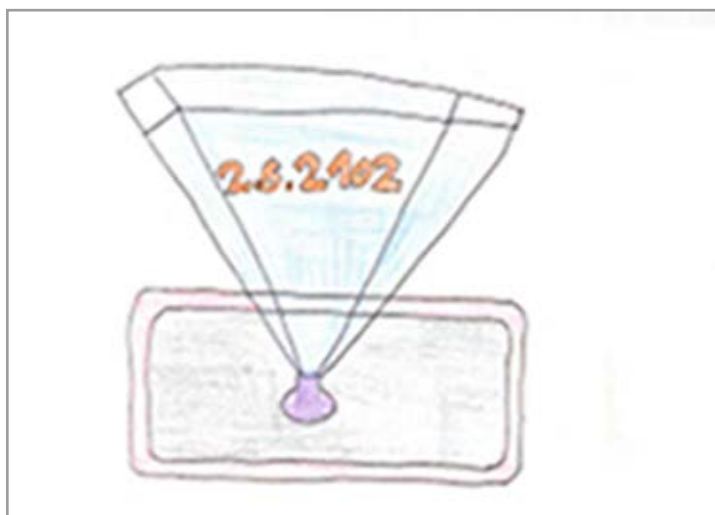
Napisal Matej Kopič

NAGRAJENA

ZGODBA

Prihodnost je čas, ki bo prišel.
Nepopolna pomeni pomanjkljiva.

Dva moška sta se sprehajala ob Dravi.
Moškima je bilo ime Ra in Honsu.
Raju je neznan predmet priletel v glavo.
Ra je padel v nezavest.
To pomeni, da je obležal.
Honsu ga je skušal prebuditi.
Nikakor ni mogel prebuditi Raja.
Ko se je Ra prebudil, je na nebu zagledal leteči avto.
Ra je bil zmeden, saj kaj takega še ni videl.
Mislil je, da sanja.
Mimo je prišel moški in Raja vprašal, če se dobro počuti.
Ra vpraša gospoda, katero leto je.
Gospod mu pove, da je leto 2102.
Ra vpraša: **Ali ni leto 2021?**
Gospod, po imenu Anubis, mu odgovori:
Saj sem ti povedal katero leto je.
Pokaže mu letnico na hologramu.
Hologram je posebna vrsta slike,
ki jo lahko gledamo iz več strani.

Slika 1: Hologram (Matej Kopic)

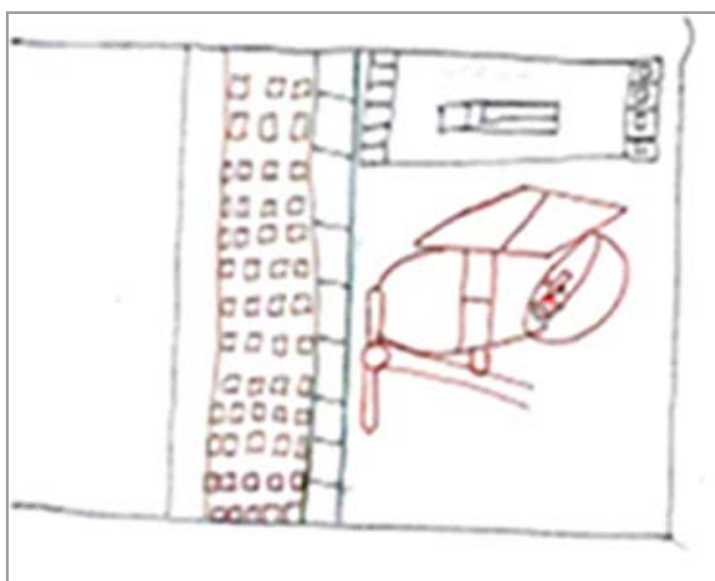
Ra mu reče: **To je nemogoče.**

Anubis mu reče, naj se razgleda po okolici.

Ra vidi, da na Lentu stojijo nove zgradbe.

Vidi, da so na reki Dravi novi mostovi.

Na mestu Vodnega stolpa stojijo visoke stolpnice.

Slika 2: Visoka stolpnica (Uroš Pfajfar)

Anubis mu pove, da so 50 let nazaj porušili stare zgradbe.

Zgradbe so porušili zato, ker niso bile varne.

Anubis pove, da je stolpnice zgradil 3D tiskalnik.

Ra opazi, da na semaforju namesto zelene, gori modra luč.

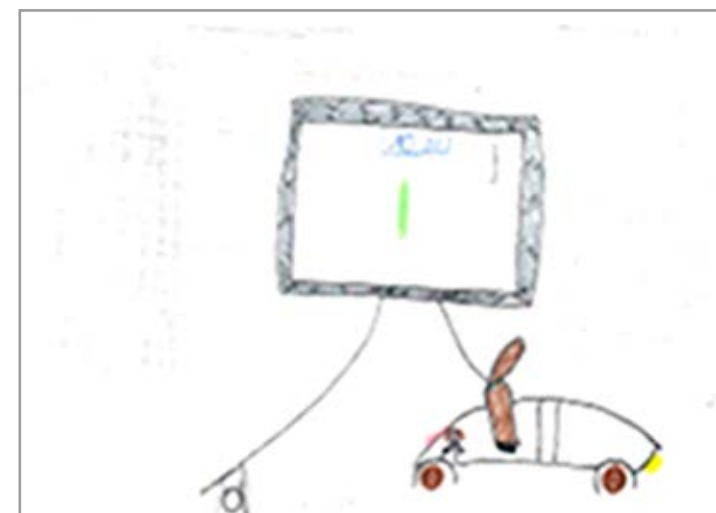
Anubis pove, da so Nemci prvi spremenili barvo semaforja.

Potem so modro barvo začele uporabljati tudi druge države.

Nemci so modro barvo prevzeli od Japoncev.

V daljavi Ra zagleda veliko

polnilnih postaj za električne avtomobile.

Slika 3: Polnilna postaja (Uroš Pfajfar)

Ra vpraša, če še obstajajo bencinske črpalke.

Anubis pove, da so jih v zadnjih nekaj letih prepovedali.

Bencinske črpalke so odstranili,

ker so onesnaževale okolje in zrak.

Anubis se odpravi po svoj leteči avto.

Anubis avto odklene s kodo.

Anubis povabi Raja na vožnjo.

Ra vidi z zraka delavce, ki gradijo solarne ceste.

Anubis razloži, da so solarne ceste prekrte s sončnimi celicami.

Sončne celice so naprave,

ki sončno energijo pretvorijo v elektriko.

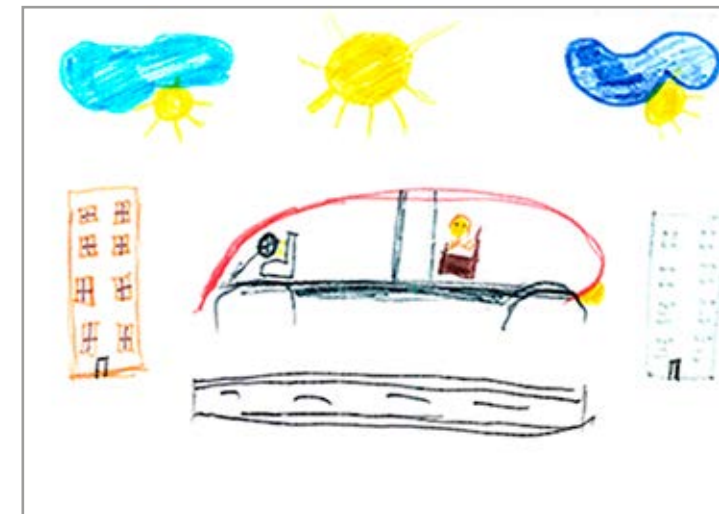
Ponoči so solarne ceste osvetljene.
 Pozimi se na solarnih cestah topi sneg.
 Cest ni potrebno plužiti.
 Poledice ne obstajajo več.

Slika 4: Leteči avtobus (Boštjan Štručl)

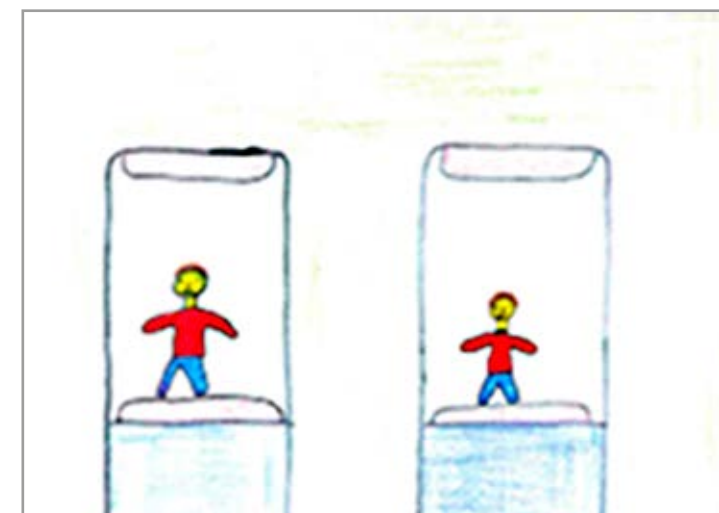

Slika 5: Leteči avto (Mitja Murko)

Slika 6: Leteči avto (Uroš Pfajfar)

Anubis Raja pelje do doma.
 Ra opazi, da na vratih ni ključavnic.
 Anubis pove, da ključavničarstvo ne obstaja več.
 Ključev se ne uporablja.
 Vse se odklepa s kodo ali s prstnim odtisom.
 Anubis skuha kavo in začneta se pogovarjati.
 Anubis mu pove, da so na Nizozemskem izumili teleportacijo.
 To pomeni, da lahko potuješ kamor želiš brez avta, vlaka, letala.
 S pomočjo misli se premakneš na kraj, kjer želiš biti.

Slika 7: Teleportacija človeka (Matej Kopic)

Anubisu zazvoni telefon.
Telefon Anubisu sporoča, da se njegova hči vrača iz šole.
Vsak otrok ima elektronsko kresničko.
Elektronska kresnička staršem javlja, kje se njihov otrok nahaja.
Anubis pove,
da je Slovenija leta 2022 prva izumila elektronske kresničke.
Kresničke delujejo eno leto, nato pa jih je treba zamenjati.
Vsako leto so drugačne oblike.

Ra si zaželi, da bi se vrnil domov.
Anubisu pove, kaj se mu je zgodilo ob reki Dravi.
Ra in Anubis se odločita, da se bosta vrnila k reki Dravi.
Ra in Anubis bosta poiskala neznani predmet,
ki je Raju priletel v glavo.
Anubis in Ra se sprehodita ob reki.
Ra se spotakne in pade na glavo,
zgrudi se na tla.

Ra se zbudi in zagleda Honsu.
Ra takoj vpraša, katero leto je.
Honsu pove, da je leto 2021.
Ra se ozre naokrog.
Zagledal je stare zgradbe na Lentu.
Ra je bil zelo vesel, da se je vrnil nazaj.
Od sreče je močno objel Honsuja.
Ra je bil srečen, da se je vrnil.
Ra verjame, da spada v ta čas.

Priredba v lahko branje: Andreja Mudri
Ilustrator: Matej Kopic, Uroš Pfajfar, Mitja Murko, Boštjan Štručl
Urednik: strokovna delavka koordinacijske skupine za pripravo gradiv v lahko berljivi
tehniki v VDC POLŽ Maribor Sabina Petek
Testni bralci uporabniki VDC POLŽ Maribor enota Rapočeva: Zdravko Prelog, Tadej
Svenšek, Valerija Podojsteršek, Maša Wolf, Matej Kopic

MARANGO

Napisala Sabina Breznik

Uvod

Zgodbo je napisala in ilustrirala Sabina Breznik.

Zgodba govori o ljubezni.

Zaljubita se mango in marakuja.

Mango in marakuja sta sadje.

Zgodba je izmišljena.

V zgodbi se zgodijo stvari, ki ne obstajajo.

Marango obstaja samo v zgodbi.

Marango

Marakuja je dozorela.

Na sosednjem drevesu je dozorel mango.

Marakuja je bila prava lepotica.

Marakuja je imela vijoličen olupek

in rumeno sredico.

NAGRAJENA

ZGODBA

Tudi mango je bil lep.

Mango je imel zelen in rdeč olupek

in rumeno sredico.

Mango in marakuja sta se hrepeneče gledala.

To so opazile ostale rastline in živali v tropskem gozdu.

Papaja je rekla kokosovemu orehu:

To je nova sadna ljubezen.

Pisanokljuni tukan je novico razširil po tropskem gozdu.

Rdeča ara je rekla modri ari:

Zanimivo, le kakšni bodo otroci?

Opica je rekla: **Slastni.**

Glavna hrana opic je sadje.

Vse živali in rastline so opico grdo pogledale.

Mango in marakuja sta bila zaljubljena.

Hrepenenje zaljubljenec je bilo močno,

zato sta se veji zaljubljenec približali druga drugi.

Mango in marakuja sta se končno lahko poljubila.

Čez nekaj tednov je zrasel nov sadež.

Nov sadež je imel vijoličen, zelen in rdeč olupek.
Vsi v tropskem gozdu so vedeli,
da je novi sadež sad ljubezni med mangom in marakujo.
Zato so sadež poimenovali Marango.

TEŽKE BESEDE

Tropski gozd

Tropski gozd ne raste v Sloveniji.
V tropskem gozdu je veliko dežja, rek in slapov.
V tropskem gozdu raste tropsko sadje.
Tropsko sadje so marakuja, mango, papaja in kokosov oreh.
V tropskem gozdu živijo tropske živali.
Tropske živali so pisanokljuni tukan, rdeča ara, modra ara in opice.

Marakuja

Marakuja je vrsta sadja.
Sadje jemo.

Sadje je tudi jabolko.
Jabolka rastejo v Sloveniji.
Marakuja raste v tropskem gozdu.
Marakuja ima olupek vijolične barve.
Sredica marakuje je rumene barve.

Mango

Mango je vrsta sadja.
Mango raste v tropskem gozdu.
Mango ima olupek zelene in rdeče barve.
Sredica manga je rumene barve.

Papaja

Papaja je vrsta sadja.
Papaja raste v tropskem gozdu.
Papaja ima olupek oranžne barve.
Sredica papaje je oranžne in rdeče barve.

Kokosov oreh

Kokosov oreh je sadje.
Kokosov oreh raste v tropskem gozdu.
Kokosov oreh ima lupino rjave barve.
Sredica kokosa je bele barve.

Pisanokljuni tukan

Tukan je ptica.
Tukan živi v tropskem gozdu.
Kljun tukana je pisane barve.
To pomeni, da je kljun različnih barv.

Rdeča ara in modra ara

Ara je vrsta papige.

Ara živi v tropskem gozdu.

Ara je lahko rdeče ali modre barve.

Dozoreti

Dozoreti pomeni, da je sadje do konca zraslo.

Zrelo sadje jemo.

Hrepeneti

Marakuja in mango sta se hrepeneče gledala.

To pomeni, da sta se marakuja in mango zaljubljeno gledala.

Testni bralci: Tjaša Beričnik, Tilen Zagradišnik, Denisa Sejdinović, Sanja Grabovac, Kaja Praprotnik, Tjaša Lenko, Josip Grbić, Miha Blažič, Maruša Golčer, Urban Goltnik, Rosana Štiglic

POTREBA PO LAHKEM BRANJU JE RESNIČNA

Napisala Tatjana Knapp

Za uspešno pridobivanje informacij in komuniciranje ljudi, ki potrebujejo lahko branje ali lažjo slovenščino, je izjemno pomembno dvoje:

- izobraževanje in usposabljanje;
- razvoj in produkcija prilagojenih gradiv.

Vseživljenjsko izobraževanje in usposabljanje odraslih ljudi z intelektualno oviro ali motnjami v duševnem razvoju, ki so v Sloveniji in drugod po Evropi tradicionalno primarna ciljna skupina lahkega branja, ni zadovoljivo urejeno, kljub zavezi držav članic k spodbujanju vključujočega izobraževanja. V Sloveniji še vedno veliko ljudi biva v ločenih institucijah, tisti v rednem izobraževalnem sistemu pa pogosto nimajo ustrezne podpore. Nujno je odstranjevanje ovir, s katerimi se ranljive skupine soočajo ob udeležbi in uspehu tako na področju izobraževanja in usposabljanja kot tudi zaposlovanja.

V Sloveniji se odnos do ljudi z intelektualno oviro sicer spreminja. Niso več skriti pred očmi javnosti in se npr. pogosteje pojavljajo v medijih, a je proces dezinstitutionalizacije počasen, nesistematičen in ne scela ustrezen. V praksi strokovnjaki ugotavljajo, da za posebno skupino ljudi z intelektualno oviro ne obstaja program, ki bi spodbujal in omogočal uspešno vključevanje v izobraževanje in usposabljanje oziroma zaposlovanje, ki bi bil dovolj inkluzivno prilagojen. Institucije, skupnosti in delovna okolja so za ta izziv premalo osveščena, nepripravljena in zlasti premalo usposobljena. Posledično

so premalo usposobljeni tudi ljudje s to vrsto ovire. Nimajo ustreznih priložnosti pridobivanja kompetenc. S številnimi sorodnimi izzivi se na tem področju soočajo tudi priseljenci, ki se jezika šele učijo, pa tudi vse ostali, ki potrebujejo lahko branje.

Usposabljanja na področju pridobivanja in krepitve jezikovnih ter sorodnih veščin, ki temeljijo na lahkem branju, v Sloveniji k sreči niso več novost. V letih 2018 in 2019 je Zavod RISA, Center za splošno, funkcionalno in kulturno opismenjevanje s partnerji v okviru projekta **Lahko je brati: Razvoj temeljnih usmeritev, metod, didaktičnih gradiv in spremljajočih orodij za lahko branje v Sloveniji**, ki sta ga sofinancirala Evropska Unija iz Evropskega socialnega sklada in Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije, na temeljnih in diseminacijskih usposabljanjih po Sloveniji usposobil prvih 69 odraslih z intelektualno oviro. Od teh jih je 8 po opravljenem usposabljanju že delovalo v vlogi izobraževalcev. Podlaga za usposabljanje so bili razviti program, kurikulum in metodologija usposabljanja ter priročnik s smernicami za lahko branje v dveh delih. V letih 2020, 2021, 2022 in 2023 v Erasmus+ projektu **Professional training for easy-to-read facilitators and validators** (Train2Validate) ali po slovensko "Strokovno usposabljanje za testne bralce – svetovalce in koordinatorje na področju lahkega branja" skupaj s partnerji iz različnih evropskih držav razvijamo program usposabljanja, ki bo podlaga za usposabljanje za tiste pripadnike ciljne skupine lahkega branja, ki bodo želeli postati certificirani testni bralci – svetovalci ali celo koordinatorji na področju lahkega branja. Na drugi strani sta razvoj in produkcija gradiv, prilagojenih za lahko branje. Kljub mreženju v Sloveniji in tujini ter naporom

zadnjega desetletja, da bi se strokovnjaki in organizacije, v katerih delujejo, opolnomočili za pripravo lahkega branja, povpraševanje in potrebe še vedno močno presegajo ponudbo. Lahko branje, ki je potrebno na vseh področjih vsakdanjika v zasebnem in javnem življenju, je silno podhranjeno. Zbornik **Jezik pride naproti** v kar treh zvezkih je tako nadvse potreben in dobrodošel doprinos na področju originalnega leposlovja, biografij in potopisov v lahkem branju. Sprva je bil zamišljen kot teoretski zbornik z dodatkom kratkih zgodb v lahkem branju, prispelih na oba razpisa Jezik pride naproti (v letu 2020 in 2021). Ker pa je na razpisa prispelo skoraj dvajsetkrat več zgodb od pričakovanja, se je teorija ponižno in zadovoljno umaknila praksi, zbornik pa je postal dragocena priča pospešenega razvoja in produkcije lahkega branja, ki smo mu v Sloveniji priča v zadnjem desetletju.

JEZIK PRIDE NAPROTI: ZBORNİK VSEH ZGODB V 3 ZVEZKIH

Napisala Dragica Haramija

V okviru projekta Jezik pride naproti, ki ga izvaja Zavod Risa, sta bila v letih 2020 in 2021 v Sloveniji prvič pripravljena razpisa za avtorske kratke zgodbe. V obeh razpisih so bile podane temeljne usmeritve: zgodbe so morale biti napisane v obliki lahkega branja, dolge največ 10 strani, vsebina je morala biti primerna za odrasle bralce. Na razpisih so lahko sodelovali avtorji zgolj z zgodbami, ki še niso bile objavljene. Poudarjeno je bilo, da lahko napiše zgodbo kdorkoli, ni nujno, da je to ena sama oseba (lahko je npr. skupina iz VDC). Ni nujno, da je avtor oseba z ovirami. Prve tri uvrščene zgodbe iz obeh razpisov so dobile simbolične denarne nagrade, naslednjih sedem drobna darila, najboljše med njimi so bile in še bodo objavljene v časopisu 20 MINUT.

Razpis in rezultati za leto 2020

Razpis je bil odprt med 7. 11. 2020 in 4. 12. 2020. Ustanovljena je bila komisija, ki je zgodbe brala in vrednotila: dr. Aksinja Kermauner, pisateljica in strokovnjakinja za lahko branje (predsednica komisije), dr. Dragica Haramija, strokovnjakinja za lahko branje z Univerze v Mariboru, Nejko Perko, bralec in svetovalec za lahko branje, Nevenka Kos, bralka in svetovalka za lahko branje, Mojca Šmon, bralka in svetovalka za lahko branje, Mateja Turk, strokovnjakinja za lahko branje z Zveze Sožitje, in Drago Brumen, strokovnjak za lahko branje z Zavoda RISA. Po končanem razpisu je komisija prebrala zgodbe in jih ovrednotila.

10 najboljših zgodb 2020 je:

1. mesto Marjetka Levar in Katja Pinter: **Vesela Cvetka – Marica**
2. mesto Sašo Martinjak: **S prijatelji se zmore**
3. mesto Tamara Kurbos: **Telovadba doma**
4. mesto Sead Čehić: **Tradicionalni slovenski zajtrk**
5. mesto Maša Škrlj: **Najlepši dan**
6. mesto Ivica Korenčan: **Moji spomini**
7. mesto Tamara Kurbos: **Starejši brat**
8. mesto Monika Zonta in Bor Ratajec: **Zgodba o lepi smrti**
9. mesto Sabina Breznik: **Marango**
10. mesto Jožef Ploj: **Postal sem prostovoljni gasilec**

Razpis in rezultati za leto 2021

Razpis je bil odprt od 28. maja (to je mednarodni dan lahkega branja, lažjega jezika) do 25. junija 2021. Predsednica komisije je bila dr. Dragica Haramija, strokovnjakinja za lahko branje z Univerze v Mariboru, članice pa dr. Aksinja Kermauner, pisateljica in strokovnjakinja za lahko branje, Marjetka Levar, zmagovalka natečaja 2020, Magda Janžekovič, bralka in svetovalka za lahko branje, Hana Klančič, bralka in svetovalka za lahko branje, Ana Linasi, strokovnjakinja iz Centra za vzgojo, izobraževanje in usposabljanje Velenje, Mateja Meh, strokovnjakinja iz Centra za vzgojo, izobraževanje in usposabljanje Velenje. Tehnično podporo je nudil Drago Brumen, strokovnjak za lahko branje z Zavoda RISA.

10 najboljših zgodb 2021 je:

1. mesto Sašo Martinjak: **S prijatelji skupaj v tujino**
2. mesto Matej Kopic: **Nepopolna prihodnost**
3. mesto Jimmy Kelner: **Lubnik**
4. mesto Zdravko Prelog: **Starostniki**
5. mesto Simona Centner Lilek: **Lov na žabe**
6. mesto Tomaž Grilc: **Labradorec Ben**
7. mesto anonimna pisateljica: **Ferdinand**
8. mesto 3. OŠ Slovenj Gradec: **Poletna ljubezen**
9. mesto Verica Županič: **Zgodba o prijateljstvu**
10. mesto Zdravko Prelog: **Glasba**

Vsi, ki ste poslali zgodbe v lahkem branju, ste pripomogli k prepoznavnosti takšne komunikacije in se vam iskreno zahvaljujemo v imenu ekipe projekta Jezik pride naproti.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO